

OBSAH

Úvod	9
1. Fyziologie reprodukčních orgánů ženy	11
1. 1. Pohlaví, pohlavní dimorfismus	11
1. 2. Biologické poslání ženy	14
1. 3 Funkce rodidel v jednotlivých životních obdobích ženy	15
1. 3. 1. Období novorozenecké	15
1. 3. 2. Období dětství	16
1. 3. 3. Období puberty a adolescence	17
1. 3. 4. Období pohlavní zralosti	19
1. 3. 4. 1. Ovariální cyklus	19
1. 3. 4. 2. Endometriální cyklus	23
1. 3. 4. 3. Cervikální cyklus	26
1. 3. 4. 4. Cyklické změny na vejcovodech	26
1. 3. 4. 5. Vaginální cyklus	27
1. 3. 4. 6. Cyklus mléčné žlázy	29
1. 3. 4. 7. Systémové změny závislé na ovariálním cyklu	29
1. 3. 5. Období klimakteria	31
1. 3. 6. Období pozdní postmenopauzy	33
1. 4. Hygiena ženy	34
2. Gynekologická endokrinologie	38
2. 1. Hypothalamus	39
2. 2. Hypofýza	40
2. 3. Ovarium	43
2. 4. Antihormony (antiestrogeny, antiandrogeny)	45
2. 5. Prostaglandiny	45
2. 6. Přehled účinku estrogenů a progesteronu na rodidla ženy ..	46
2. 7. Návaznost hypofyzárního, ovariálního a endometriálního cyklu	47
2. 8. Diagnostika v gynekologické endokrinologii	49
2. 9. Zásady hormonální terapie	50
3. Vyšetřovací metody v gynekologii	51
3. 1. Anamnéza	51
3. 2. Gynekologické vyšetření	52
3. 2. 1. Klinické gynekologické vyšetření	53

3. 2. 2. Vyšetření prsů	58
3. 2. 3. Gynekologické vyšetření v dětském věku	58
3. 3. Běžná laboratorní vyšetření	59
3. 4. Speciální gynekologická vyšetření	59
3. 4. 1. Mikrobiologická a imunologická vyšetření	59
3. 4. 2. Vyšetření cervikálního hlenu	60
3. 4. 3. Cytologická vyšetření	61
3. 4. 4. Vyšetřování hormonálních hladin	65
3. 4. 5. Genetická vyšetření	68
3. 4. 6. Zobrazovací metody	68
3. 4. 7. Radioizotopová diagnostika	72
3. 4. 8. Ultrazvuková diagnostika	73
3. 4. 9. Metody tenzometrické	73
3. 4. 10. Metody endoskopické	75
3. 4. 11. Operační metody	80
4. Vývojové poruchy rodidel	84
4. 1. Vývoj pohlavních orgánů	84
4. 1. 1. Vývoj zevních pohlavních orgánů	84
4. 1. 2. Vývoj vnitřních pohlavních orgánů	85
4. 1. 3. Určení pohlaví	85
4. 1. 4. Vývoj mléčné žlázy	86
4. 2. Vývojové vady rodidel	86
4. 2. 1. Etiologie a diagnostika vrozených vývojových vad rodidel	86
4. 2. 2. Poruchy vývoje zevních pohlavních orgánů	87
4. 2. 3. Poruchy vývoje pochvy	88
4. 2. 4. Poruchy vývoje dělohy	89
4. 2. 5. Poruchy vývoje adnex	92
4. 2. 6. Poruchy vývoje mléčné žlázy	92
4. 3. Poruchy pohlavní diferenciacce	92
5. Poruchy menstruačního cyklu	96
5. 1. Poruchy nástupu a ukončení menstruačních cyklů	97
5. 2. Poruchy menstruačního cyklu při zachovaném rytmu krvácení	98
5. 3. Poruchy tempa menstruačního krvácení	101
5. 4. Dysfunkční (acyklické) krvácení	102
5. 5. Amenorrhoe	103
5. 6. Bolestivé syndromy doprovázející menstruační cyklus	106
5. 7. Posun menstruačního krvácení	108

6. Gynekologická sexuologie	109
6. 1. Fyziologie koitálního pohlavního styku	110
6. 2. Typy žen podle sexuální reaktivity	111
6. 3. Dyspareunie	112
6. 4. Vaginismus	113
6. 5. Poruchy sexuální identifikace	113
6. 6. Poruchy sexuální orientace	113
6. 7. Poruchy sexuálních emocí	114
6. 8. Poruchy sexuálního chování	115
7. Plánované rodičovství	116
7. 1. Metody kontracepce u žen	116
7. 1. 1. Pirozená kontracepce	117
7. 1. 2. Bariérová kontracepce	117
7. 1. 3. Chemická kontracepce	119
7. 1. 4. Hormonální kontracepce	119
7. 1. 5. Nitroděložní kontracepční tělísko – IUD	122
7. 1. 6. Chirurgická kontracepce – sterilizace	124
7. 2. Metody kontracepce u mužů	124
7. 3. Umělé ukončení těhotenství – UUT	125
8. Neplodné manželství	127
8. 1. Neplodnost muže	128
8. 2. Neplodnost ženy	129
8. 2. 1. Diagnostika ženské neplodnosti	130
8. 2. 2. Genitální příčiny ženské neplodnosti	131
8. 2. 3. Extragenitální příčiny ženské neplodnosti	133
8. 2. 4. Imunologické příčiny neplodnosti	133
8. 2. 5. Psychogenní příčiny neplodnosti	134
8. 2. 6. Léčení ženské neplodnosti	134
8. 2. 7. Asistovaná reprodukce	135
9. Poruchy uložení rodidel	137
9. 1. Změny polohy dělohy a pochvy	138
9. 2. Poruchy sklonu dělohy	142
9. 3. Poruchy ohnutí dělohy	142
9. 4. Nepravidelné uložení adnex	144
9. 5. Inversio uteri	145
9. 6. Allen-Mastersův syndrom	145

10. Endometriosis	146
10. 1. Endometriosis genitalis	147
10. 1. 1. Endometriosis genitalis interna	147
10. 1. 2. Endometriosis genitalis externa	148
10. 2. Endometriosis extragenitalis	150
11. Záněty ženských pohlavních orgánů	152
11. 1. Etiopatogeneza	152
11. 2. Záněty zevních rodidel	155
11. 3. Záněty vnitřních rodidel, pánevního peritonea a pánevních vazů	159
11. 4. Sexuálně přenosné choroby	178
11. 5. Tuberkulóza ženských pohlavních orgánů	181
11. 6. Vzácné formy zánětu ženských pohlavních orgánů	183
11. 7. Parazitární onemocnění v oblasti ženských rodidel	184
11. 8. AIDS – syndrom získaného defektu imunity	184
12. Dystrofie a prekancerózy rodidel	186
12. 1. Dystrofie vulvy, prekancerózy vulvy	186
12. 2. Dystrofie pochvy, prekancerózy pochvy	189
12. 3. Prekancerózy děložního hrdla	189
12. 4. Prekancerózy endometria	193
12. 5. Prekancerózy ovarií	195
12. 6. Dysplázie a prekancerózy mléčné žlázy	195
13. Nádory ženských pohlavních orgánů	196
13. 1. Nádory vulvy	199
13. 1. 1. Nepravé nádory (pseudotumory)	199
13. 1. 2. Benigní nádory vulvy	200
13. 1. 3. Maligní nádory vulvy	200
13. 1. 4. Sekundární nádory vulvy	202
13. 2. Novotvary pochvy	202
13. 2. 1. Nepravé nádory, pseudotumory	202
13. 2. 2. Benigní nádory pochvy	203
13. 2. 3. Maligní nádory pochvy	203
13. 2. 4. Nádory sekundární – metastatické	204
13. 3. Nádory děložního hrdla	205
13. 3. 1. Nepravé nádory	205
13. 3. 2. Benigní nádory děložního hrdla	205
13. 3. 3. Maligní nádory děložního hrdla	206

13. 3. 4. Sekundární nádory děložního hrdla	209
13. 4. Nádory děložního těla	210
13. 4. 1. Nepravé nádory děložního těla	210
13. 4. 2. Benigní nádory dělohy	210
13. 4. 3. Maligní nádory dělohy	213
13. 4. 4. Sekundární maligní nádory dělohy	217
13. 5. Nádory vejcovodů	217
13. 5. 1. Nepravé nádory vejcovodů	217
13. 5. 2. Benigní nádory vejcovodů	217
13. 5. 3. Zhoubné nádory vejcovodů	218
13. 5. 4. Sekundární nádory vejcovodů	218
13. 6. Nádory vaječníků	218
13. 6. 1. Nepravé nádory	219
13. 6. 2. Benigní nádory vaječníků	220
13. 6. 3. Maligní nádory vaječníků	220
13. 6. 2/3. 1. Nádory epiteliální	220
13. 6. 2/3. 2. Nádory mesenchymální	222
13. 6. 2/3. 3. Nádory z lipidních buněk	224
13. 6. 2/3. 4. Tumory ze zárodečných (germinálních) buněk ...	224
13. 6. 2/3. 5. Gonadoblastomy	225
13. 6. 2/3. 6. Neklasifikovatelné ovariální tumory	226
13. 6. 4. Sekundární nádory vaječníků	226
13. 6. 5. Komplikace ovariálních tumorů	226
13. 6. 6. Klinika a diagnostika ovariálních nádorů	227
13. 7. Nádory děložních vazů	230
13. 8. Preperitoneální a retroperitoneální pánevní nádory	231
14. Choroby mléčné žlázy	232
14. 1. Vývojové anomalie	232
14. 2. Záněty mléčné žlázy – mastitis	233
14. 3. Dysplázie mléčné žlázy	233
14. 4. Nádory mléčné žlázy	234
14. 4. 1. Benigní nádory mléčné žlázy	234
14. 4. 2. Prekancerózy mléčné žlázy	235
14. 4. 3. Zhoubné nádory mléčné žlázy	235
14. 5. Ostatní onemocnění mléčné žlázy	237
15. Gynekologie dětí a dospívajících	239
15. 1. Gynekologická onemocnění v dětském věku	240
15. 1. 1. Vývojové vady pohlavních orgánů	240

15. 1. 2. Záněty dětských pohlavních orgánů	240
15. 1. 3. Cizí těleso v pochvě	241
15. 1. 4. Pubertas praecox	241
15. 1. 5. Pubertas tarda	242
15. 1. 6. Nádory pohlavních orgánů v dětském věku a v adolescenci	242
15. 1. 7. Synechia vulvae – slepení a srůst malých stydkých pysků	245
15. 1. 8. Poranění dětských rodidel	245
16. Gynekologická urologie	246
16. 1. Vrozené vývojové vady močových cest	246
16. 2. Poruchy vyprazdňování močového měchýře	248
16. 2. 1. Retentio urinae	248
16. 2. 2. Incontinentia urinae	249
16. 3. Močové píštěle	251
16. 4. Infekce močových cest	252
16. 5. Nádory dolních močových cest	253
16. 6. Ostatní urologická onemocnění	253
17. Náhlé příhody gynekologické	255
17. 1. Poranění rodidel	255
17. 2. Náhlé příhody krvácivé	256
17. 3. Náhlé příhody bolestivé	257
17. 4. Náhlé příhody zánětlivé	259
18. Gynekologické operace	261
18. 1. Předoperační příprava	263
18. 2. Premedikace a anestezie	263
18. 3. Pooperační ošetřování	264
18. 4. Indikace chirurgické léčby	265
18. 4. 1. Nepravidelnosti a choroby zevních rodidel	265
18. 4. 2. Nepravidelnosti a choroby pochvy	266
18. 4. 3. Choroby děložního hrdla	267
18. 4. 4. Nepravidelnosti a choroby děložního těla	267
18. 4. 5. Operace pro sestup a deviace dělohy	268
18. 4. 6. Operace na vaječnících a vejcovodech	269
18. 4. 7. Operace urologické	270
18. 4. 8. Některé ostatní gynekologické operace	271
18. 4. 9. Operace diagnostické	271
Seznam vyobrazení	272